

τα, περιγράφεται ὁ ἐν λόγῳ ὄφις ὡς ἔχων σῶμα μεγαλύτερον δύο βοῶν, καὶ δύο περὶ (α).

Κ. ΣΛΘΑΣ.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ.

(1307—1314)

Ἐκ τῶν τοῦ Βάλτερ Σκόιτ.

(Μετάφρασις Θ. Ἀντωνιάδου).

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

I

«Ἐγέρθητι, κόρη τοῦ Λόρν!» ἔφαλλον οἱ αἰδοί. Αἱ μελανάι ἔνεκα τοῦ χρόνου αἰθουσαί σου, ὦ Ἀρτόρνιχ, ἐπανελάμβανον τὴν ἐπωδὸν ταύτην καὶ ἡ σκυθρωπὴ θάλασσα, ἥτις βρέχει τοὺς τοίχους σου, ὥθει ἐπὶ τῆς ἀκτῆς κύματα ἡρεμώτερα, ὥσεί συνοδεύουσα διὰ τῆς ἀρμονίας τῶν κυμάτων τοὺς ἤχους ἐκείνους. Οἱ ἄνεμοι ἦσαν δεσμευμένοι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Ἰνιμόρ καὶ ἐπὶ τῶν χλωρῶν δασῶν, αἵτινα καλύπτουσι τὸ παράλιον τῆς Λόχ-Ἀλίνης, ὥσεί τὰ δάση καὶ τὰ κύματα ἐτέρποντο ἀκούοντα τὰ ᾄσματα ἐκεῖνα. Καὶ οὐδέποτε αἱ ἤχοι τῶν ὀρέων ἀντήχισαν γλυκυτέραν συμφωνίαν, διότι ὅλοι οἱ αἰδοί τῆς Σκωτίας καὶ τῶν νήσων, τῶν νήσων τοῦ Ρόρ, τοῦ Ἀραν, τῆς Ἰλάνης, καὶ τοῦ Ἀργύλου συνέρρευσαν διὰ νὰ πανηγυρίσωσι τὴν ἐορτάσιμον ταύτην ἡμέραν. Ἦθελεν ἀτιμασθῇ καὶ καταστραφῇ, ἤθελεν εἰσθαι ἀνάξιος ἀμοιβῆς καὶ ὑπολήψεως ὁ βάρδος, ὅστις κωφὸς εἰς τὴν ἐλπίδα λαμπρᾶς φήμης καὶ ἀναίσθητος εἰς τὰ μειδιάματα τῶν κύριων δὲν ἤθελεν ἀπαντήσῃ εἰς

τὴν ἀκατάσχετον ταύτην πρόσκλησιν, μένων σιωπηλὸς εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἀρτόρνιχ.

II

«Ἐγέρθητι, κόρη τοῦ Λόρν!» ἔφαλλον οἱ αἰδοί καὶ αἱ ἄρπαι συνώδευον τὰς ἡχηρὰς αὐτῶν φωνάς. «Ἐγέρθητι, κόρη τοῦ Λόρν!» Εἰς ἡμᾶς ἀρμόζει ν' ἀποδιώξωμεν τὸν ὕπνον ἀπὸ τῆς κλίνης τῆς ὠραιότητος· ἡ γῆ, ὁ ὠκεανὸς, οἱ οὐρανοὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν ἰσχὺν ἡμῶν. Εἰς τὴν Δετερμόρην ἡ δειλὴ ἔλαφος σταματᾷ, διὰ νὰ ἀκούσῃ τὸν ἐλάχιστον ἤχον τῶν ἀρπῶν ἡμῶν· ἡ φωνὴ τοῦ Ἀίσκάρ ἀκολουθεῖ ἐπὶ μακρὸν τὴν λέμβον τοῦ αἰδοῦ, καὶ διὰ ν' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν ἡμῶν ὁ ὑπερήφανος αἰτὸς σταματᾷ εἰς τὰ στήθη τοῦ νέφους· ἅς μὴ καταφρονήσῃ λοιπὸν ἡ νέα κόρη τὰ ᾄσματα ἡμῶν· Ἐδὶθ τοῦ Λόρν, ἐγέρθητι!

III

«Ἐγέρθητι» ἤδη ἡ αὐγὴ ἐγείρει τὰς χάριτας τῆς φύσεως, τὰς μόνας ἀξίας νὰ παλαίσωσι πρὸς τὰς σάς! Διεγείρει τὴν ποικιλόχρουν κίχλαν, ἵνα ψάλλῃ ἀμιλλωμένη πρὸς σέ· ἡ δρόσος, ἥτις στολίζει τὸ στήθος τοῦ ἱού, φαίνεται μιμουμένη τὴν γλυκειὰν λάμψιν τῶν ὀφθαλμῶν σου· ἀλλὰ, Ἐδὶθ, ἐγέρθητι, καὶ θὰ ἴδωμεν πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ὠραῖον, πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει καλὸν ἐν τῇ φύσει, ὠχρίων ἐνώπιόν σου!—Δὲν ἔρχεται ἀκόμη, ἀνέκραξεν ὁ ἔχων φαιάν ἤδη τὴν κόμην Φερράνδος· «ἀδελφοί, ἅς τονίσωμεν τρυφερώτερα ᾄσματα· ἅς ψάλλωμεν σοβαρωτέραν ἀρμονίαν· τοὺς μάγους ἐκείνους τόνους, οἵτινες τοσοῦτον ἀρμόζουσιν εἰς τὰ ὄνειρα τῆς ὠραιότητος καὶ διεγείρουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς τὴν ἐλπίδα, ἣν ἀγαπᾷ καὶ ἣν φοβεῖται νὰ ὁμολογήσῃ.» Εἶπε καὶ ἐπὶ τῶν χορδῶν τῶν ἀρπῶν ἔθانون οἱ κολακευτικοὶ ἀλλὰ καὶ θορυβώδεις ὕμνοι τῆς πρωίας· γλυκύτερον, σιγηλότερον, τρυφερώτερον, ἀντήχησε τὸ ᾄσμα τοῦ ἔρωτος.

IV

«Ἐγέρθητι, κόρη τοῦ Λόρν! δειλὴ παρθένος, ἐγέρθητι, φεύγει ὁ χρόνος, καθ' ὃν δύναται νὰ σοὶ δοθῇ τὸ ὄνομα τοῦτο· ἡ ὥρα ἐγγίζει καθ' ἣν ὁ ἔρως θ' ἀπαιτήσῃ πᾶν αὐτοῦ δικαίωμα. Ἐν ὀνόματι τοῦ φόβου ἔνεκα τοῦ ὁποίου πάλλει τὸ στήθος σου, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλπίδος, ἥτις μετ' ὀλίγον θὰ

(α) Ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ Κεφαλληνίας, ἔγγραφα Μαλιπιέρου (1509).

διασκεδάση πάντα φόβον, σὲ ἱκετεύομεν
νὰ θραύσης τὰ δεσμὰ τοῦ ὕπνου, καὶ νὰ
ὑπακούσης εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἔρωτος.

« Ἐγέρθητι, Ἐδιθ, ἐγέρθητι! Πλησίον
τῆς ὄχθης ταύτης ὑπάρχουσι λέμβοι πλου-
σίως ἐστολισμέναι· ἀντηχεῖ ὁ εὐθυμος αὐλὸς,
καὶ βλέπομεν κυματίζουσας τὰς μεταξίνους
ταινίας. Τίς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς, οὗτινος ὁ αὐ-
λὸς ψάλλει τοὺς ἐπαίνους; Ποῖον ἐμβλημα
φαίνεται ἐπὶ τῶν σημαίων αὐτοῦ; Ἡ ἄρπη,
ὁ ἀοιδὸς, δὲν τολμῶσι νὰ τὸ εἰπωσι· τὸ μυ-
στήριον τοῦτο πρέπει νὰ μαντεύσῃ ὁ ἔρως. »

V

Μόνῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν γυναικῶν αὐτῆς
ἡ Ἐδιθ ἤκουσε τὸ ᾄσμα τοῦτο. Ἀλλὰ
πόσον ἤθελε ταπεινωθῇ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ
βάρδου, ὅστις ἤθελεν ἰδεῖ τὴν ἀδιαφορίαν
αὐτῆς! Διότι αἱ παρειαὶ τῆς οὐδόλως ἐχρω-
ματίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐρυθήματος ἐκείνου,
τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ἡ κολακεία· καὶ ἡ
γλυκυτέρα ἀρμονία οὐδὲ στεναγμὸν ἠδυνή-
θη ν' ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῆς· ματαίως ἐπί-
σης αἱ ἀκόλουθοι αὐτῆς ἡμιλλῶντο διὰ
τῆς ἐπιτηδειότητος νὰ στολίσωσι τὴν
πλουσίαν νύμφην. Τὰς τρίχας αὐτῆς τὰς
καταπιπτούσας εἰς μακροὺς πλοκάμους σὺ,
Καθλείνη, διώρθωσες· ἡ νέα Εὐα κλίνου-
σα τὸ γόνυ μετὰ σεβασμοῦ, ὑπέδυσσε τοὺς
μικροὺς αὐτῆς πόδας διὰ τοῦ μεταξίνου
σαν δαλίου, ἐνῶ ἡ ὡραία Βέρθα περιεκύκλου
τὴν λεπτοφυῆ αὐτῆς κνήμην διὰ σειρῶν
μαργαριτῶν, οἵτινες ἐλήφθησαν ἀπὸ τὰ
βάθη τοῦ Λόχ-Ρίαν καὶ ἐφαίνοντο μόλις
λευκοὶ πλησίον τῆς λευκῆς ἐπιδερμίδος
τῆς Ἐδιθ. Ἀλλ' ἡ Ἰνιόνη, εἰς ἣν ἡ ἡλι-
κία ἔδωκε περισσοτέραν πείραν, ἀνέλαβε
δυσκολώτερον ἔργον· ἔμελλε νὰ προσηλώσῃ
μετὰ τέχνης τὰς πτυχὰς τοῦ μανδύου,
εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπαδεικνύεται τὸ σχῆ-
μα τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο κρύ-
πτων, ἐνῶ τὸ πορφυροῦν τοῦ μανδύα ὕ-
φασμα κατέπιπτε κυματίζον μεχρὶ τοῦ ἐ-
δάφους καὶ κατέληγεν εἰς χρυσοῦν θύσ-
σανον.

IV

« Ω! ὑπάρχει νέα κόρη, ἥτις ἐστολισμένη
τοὺς ὡραιότερους αὐτῆς στολισμοὺς ἐν πάσῃ
τῇ λαμπρότητι τῶν χαρίτων, καθ' ἣν στιγ-
μὴν ὁ ἔρως αὐτῆς θριαμβεύει, κατὰ τὴν

ὥραν τοῦ ὕμεναίου, εἶναι τόσον ἀδιάφο-
ρος, ὥστε νὰ μὴ θεωρήτῃ τὴν ὡραίαν αὐ-
τῆς μορφήν ἐπαναλαμβανομένην εἰς λαμ-
πρόν καὶ πιστὸν κάτοπτρον, ἄνευ ἐρυθήμα-
τος καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συγκινήσεως;...
Ἐπάρχει ἀκόμη τοιαύτη κόρη; Γυναῖκες,
ἀπαντήσατε σεῖς· τοῦτο μόνον ἡ ἄρπη μου
δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι ὑπῆρξεν εἰς τὴν νῆσον
τῆς Βρετανίας· διότι ἡ ὡραία Ἐδιθ, ἡ
κόρη τοῦ Λόρν οὐδόλως ἐμειδίασεν εἰς τὴν
ιδέαν τῆς εὐτυχίας αὐτῆς.

VII

Ἀλλ' ἡ Μοράγ, εἰς ἣς τὰς τρυφεράς φρον-
τίδας ὁ ὑπερήφανος Λόρν ἐνεπιστεύθη τὴν
χαρίεσσαν κόρην του, ἡ Μοράγ, ἥτις ἔβλεπε
τὴν μητρικὴν τρυφερότητα αὐτῆς ἀνταμει-
βομένην δι' οὐκίῃς στοργῆς... διότι ὁ δε-
σμὸς οὗτος, ὁ ἱερώτερος ὄλων, ὑπῆρξεν πάν-
τοτε σοβαρὸς εἰς τὰ ὄρη τῆς Σκωτίας...
ἡ γραῖα Μοράγ παρεμέρισε διὰ νὰ ἀναγνώτῃ
εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Ἐδιθ, τί ἔτρεχεν εἰς
τὴν καρδίαν αὐτῆς. Μάτην αἱ ἀκόλουθοι
ἀπήτησαν νὰ συμμεθέξῃ καὶ ἡ Μοράγ εἰς τὸν
στολισμὸν· ἡ Μοράγ παρετήρησεν ὅτι τὸ
τέκνον αὐτῆς στολιζόμενον ὁμοιάζε τὸ ὡ-
ραῖον ἄγαλμα τῆς Παναγίας, τὸ ὁποῖον αἱ
παρθένοι μοναστηρίου στολίζουσι πρὸς ἐορ-
τὴν· παρετήρησε καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἡ καρδία
τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐδόλως συμμετεῖχε
τῆς ματαίας ἐκείνης πομπῆς· παρετήρησεν
αὐτὴν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐν σιωπῇ, ἔπειτα
ἔθλιψεν αὐτὴν εἰς τὸ ἀνήσυχον στῆθος καὶ
ὠδήγησεν εἰς τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν πύργου,
οὗτινος αἱ ἐπάλλξεις ἔθιγον τὰ νέφη. Ἐ-
κεῖθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἀνακαλύπτουσιν,
ὦ σκυθρωπὲ Μοῦλ! τὸν φοβερὸν πορθμὸν
σου καὶ τὰ ἀντίθετα ρεύματα, ἅτινα, ἀνα-
μιγνύοντα τοὺς μυκηθμοὺς αὐτῶν, διαχω-
ρίζουσι τοὺς μαύρους βράχους σου ἀπὸ τὰς
ὄχθας τοῦ Μόρβεν.

VIII

« Κόρη μου! εἶπε· θεώρησε τὰ κύματα
ταῦτα, τὰ ὅποια βρέχουσι τὰ παράλια δι-
ακοσίων νήσων ἀπὸ τῆς Χίρτ, ἥτις ἀκούει
αὐτὰ γογγύζοντα πρὸς βορρᾶν, μέχρι τῆς
γονίμου αὐτῆς καὶ χλοερᾶς Ἰλάνης· ἔπειτα
στρέψε τὰ βλέμματά σου πρὸς τὴν Ἠπει-
ρον, ὅπου τόσοι πύργοι ἀναγνωρίζουσι τὴν
φρουδαλικὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνδρείου ἀδελφοῦ

σου· ἕκαστος κεῖται ἐπὶ ἀγρίων ὑψωμάτων ἀπὸ τοῦ Μιγγάρου, οὔτινος αἱ ἐπάλλξεις ὑψοῦνται ὑπεράνω τῶν δασῶν καὶ τῶν θαλασσῶν, μέχρι τοῦ Δοῦν-Σταφνάγι, ὅστις βλέπει τὸν Κονάλ παλαίοντα μακρινῶς κατὰ τῶν βράχων αὐτοῦ. Νομίζεις ὅτι εἰς τὸ εὐρὺ αὐτὸ κράτος ἐν μόνον μέτωπον, ἐκτὸς τοῦ ἰδικοῦ σου, καλύπτεται ὑπὸ νέφους τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ κόρη τοῦ ἰσχυροῦ Λόρν διδίδει τὴν χεῖρα εἰς τὸν κληρονόμον τοῦ διασήμεου Σομερλέδ, εἰς τὸν 'Ρονάλδον, τὸν υἱὸν τῶσων ἡρώων, τὸν γενναῖον, τὸν ὠραῖον, τὸν νέον λόρδον τῶν νήσων, οὔτινος τὸ ὄνομα ἔψαλαν ἤδη μυριάδες βάρδοι· εἰς τὸν 'Ρονάλδον τῶν νήσων τὸν βασιλέα, ὅστις φέρεται ὡς ἴσος πρὸς τὸν ὑπερήφανον 'Αγγλον; . . . Ἀπὸ τοῦ ὑπερηφάνου πύργου μέχρι τῆς πενιχρᾶς καλύβης, τίς δὲν χαίρεται διὰ τὴν ἔνωσιν ταύτην; Ἡ νέα κόρη ἐνδύεται τὰ ὠραιότερα αὐτῆς φορέματα· ὁ ποιμὴν ἀνάπτει πυρὰ χαρᾶς. Τὰ θηρευτικὰ κέρατα ἀντηχοῦσι, διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὴν ὠραίαν ταύτην ἡμέραν, καὶ ὁ κῶδων κρούεται ἀπὸ τῆς πρωΐας. Ὁ ἱερεὺς ψάλλει λειτουργίαν καὶ συγκροοῦνται τὰ ποτήρια εἰς σημεῖον εὐθυμίας. Δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ὄρους κρύπτη σκοτεινὴ, κρύπτουσα εἰσέτι πτωχὸν καὶ δυστυχῆ ὑποτελῆ· διότι ἐλησμόνησε τὴν καθ' ἡμέραν ἐργασίαν, διὰ νὰ συμμεθέξῃ τῶν ἡδονῶν τῆς πρωΐας. Ἀλλὰ, ἐνῶ πάντες οἱ ὑπῆκοοι παραδίδονται εἰς τὴν χαρὰν, μόνῃ ἡ βασίλισσα τῆς ὠραίας ταύτης ἡμέρας εἶναι σκυθρωπή. . . »

IX

Ἡ συγκίνησις τῆς ὑπερηφάνου 'Εδίδ ἐφάνη διὰ τῶν βλεμμάτων· τὸ πείσμα αὐτῆς ἐπνίξε στεναγμὸν ἐτοιμον νὰ ἐκρηγῇ καὶ ἡ χεὶρ ἐσπόγγισε βιαίως δάκρυον καὶ ἰόν πληγωμένης ὑπερηφανείας. . . «Μορὰγ, ἀνέκραξε, ἄφες με, ἢ εἰάν θέλῃς νὰ ὑμνήσῃς τὴν πομπὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον, ἔνωσον τὴν φωνήν σου μετὰ τῶν μισθωτῶν αἰοιδῶν, ἢ μᾶλλον ἀπεύθυνε πρὸς τὰς κούφας ταύτας νεάνιδας τὰς λαμπρὰς περιγραφάς σου. Αὐταὶ ἂς διέρχωνται εὐχαρίστως μίαν ὥραν λαλοῦσαι περὶ τῶν σημειῶν, αἵτινες ἀναπτύσσονται ὑπερηφάνως, περὶ τῶν κωδῶ-

νων καὶ τῶν κεράτων ἅτινα ἀντηχοῦσιν, ἢ μᾶλλον περὶ θέματος τοῦ ὁποῖον ἀγαπῶσιν ἔτι περισσότερο, περὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐσθῆτων, τῶν στεφάνων καὶ τῶν λαμπρῶν κοσμημάτων· ἀλλὰ σὺ, ἡ πεφωτισμένη ὑπὸ τῆς πείρας, πιστεύεις ὅτι εἶναι δυνατόν διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ χαροποιήσῃς καρδίαν, ἣτις, φέρουσα τὴν ἄλυσσιν περιπαθοῦς ἀγάπης, ἀναμένει γλυκεῖαν ἀνταπόδοσιν καὶ ἀναμένει αὐτὴν ματαίως; Ὁχι! Δύνασαι νὰ ἐκφράσῃς μὲ ὀλίγας λέξεις τὴν ταλαίπωρον τύχην τῆς 'Εδίδ. Ἄ! Ὁ 'Ρονάλδος δὲν ἀγαπᾷ αὐτήν! »

X

«Μὴ τὸ ἀμφισβητῇς . . . Ἐπὶ μακρὸν χρόνον προσεπάθησα νὰ καλέσω ἔρωτα τὰς ψυχὰς αὐτοῦ περιποιήσεις, τετυφλωμένη ἐκ τῆς ὑπασχέσεως δι' ἧς ἡ 'Εδίδ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Λόρν . . . αἴτι παιδίον τότε, διέτρεχε τὰ δάση ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Μορὰγ» προωρίσθη ὡς σύζυγος τοῦ γενναίου Λόρνου 'Ρονάλδου· πρὶν ἰδῶ αὐτὸν καὶ ἐνῶ τὸ ξίφος αὐτοῦ ἐδοξάζετο εἰς τοὺς πολέμους τῆς Σκωτίας, ἐγὼ ἀνεγειρομένη εἰς τὴν πίστιν ὅτι αἱ τύχαι ἡμῶν ἦσαν συνδεδεμέναι, ἡσθάνομην ἐξογκούμενον τὸ στῆθος μου, ὅτε τὸ ὄνομα τοῦ 'Ρονάλδου ἐφέρετο ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς φήμης, ἀναμιγνυόμενον μὲ ἡρωϊκὰς διηγήσεις, ὅπως τὸ ἄρωμα ἀναμιγνύεται μὲ τὴν ἁρμυρὴν αὐραν. Τίς ὁδοιπόρος ἐπεσκέπτετο τὸν πύργον ἡμῶν χωρὶς νὰ διηγηθῇ τὰ μεγάλα πολεμικὰ κατορθώματα τοῦ 'Ρονάλδου; Τίς βάρδος ἐλάμβανε τὴν ἄρπαν διὰ νὰ ὑμνήσῃ ἥρωας, χωρὶς νὰ ψάλλῃ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ; Σὺ ἡ ἰδία, Μορὰγ, ὡς ἐπίλογον πάσης διηγήσεως ἔφερες τὸ ὄνομα τοῦ 'Ρονάλδου. Ἦλθε! καὶ πᾶν ὅ,τι ἤκουσα λεγόμενον περὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀξίας, μοὶ ἐφάνη ὀλίγον καὶ ψυχρὸν, ἄνευ θερμότητος, ἄνευ ζωῆς, ἀδικον τέλος πάντων διὰ τὸν 'Ρονάλδον καὶ δι' ἐμέ!

XI

«Ἐκτοτε μόνον ἡ ἰδέα τοῦ ἔρωτος ἐκυρίευσεν τὴν καρδίαν τῆς 'Εδίδ! . . . καὶ ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀνταμοιβή μου; ψυχραὶ ἀναβολαί, προφάσεις διὰ ν' ἀναβληθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνώσεως ἡμῶν· ἡ ἡμέρα αὕτη τελευταῖον ἀνατέλλει καὶ ὁ 'Ρονάλδος δὲν

εἶναι ἐδῶ! Καταδιώκει τὴν ἐλαφρὰν ἑλαφρον εἰς τὰ δάση τῆς Βεντάλας; ἢ μᾶλλον μένει εἰς ἄσυλον μυστηριώδες, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ ὡραιότητα εὐπρόσιτον καὶ νὰ ὀρκισθῇ πρὸς αὐτὴν ὅτι δὲν δύναται μὲν νὰ καταφρονήσῃ κόρην τοῦ οἴκου τοῦ Λάρν, οὐχ' ἔττον, ἅμα ἡ τελετὴ τοῦ ὕμναίου τελεσθῇ, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν ἀληθὴ αὐτοῦ ἐρωμένην διὰ νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλείψῃ πλέον.

XII

— Βιρήνη, κόρη μου, Βιρήνη! ἀπομάκρυνον τοὺς φόβους σου· σκέφθητι εὐγενέστερον διὰ τὸν ἔρωτα τοῦ Ῥονάλδου. Θεώρησον κάτωθεν τοῦ ἀρχαίου πύργου, δὲν βλέπεις τὸν στόλον αὐτοῦ ἐγκαταλείποντα τὸν κόλπον τοῦ Ἄρου; δὲν βλέπεις τοὺς ἱστούς τῶν γαλερῶν καταβιβαζομένους, ἐνῶ τὰ ἱστία ἀναβαίνουν μετὰ τῶν κεραιῶν; Καλύπτουσιν τὸ κυανόχρουν παράλιον ἀνυψοῦνται εἰς τὸν ὀρίζοντα ὡς λευκὰ ὄρη ἐπὶ Οὐρανοῦ τοῦ μὴνός ἀπριλίου· οἱ θορυβώδεις ὑποτελεῖς κινουσι τὰς κώπας· ὀπισθεν αὐτῶν ἀπομακρύνονται αἱ ἀπότομοι ὄχθαι τοῦ Μοῦλ· διευθύνουσι πρὸς ἡμᾶς τὴν εὐθυμον αὐτῶν πορείαν, ἐνῶ ὁ ἄνεμος συρίζει καὶ ἀφρίζει ἡ θάλασσα. Καὶ ἰδὲ καλῶς τὴν προπορευομένην ὄλων, ἐκείνην ἧς ὁ ἱστός κάμπτεται ὑπὸ τῆς δροσερᾶς αὔρας, ὥσπερ κλίνει εὐπειθῶς τὴν σημαίαν διὰ νὰ χαιρετήσῃ τὴν νήμφην τοῦ πρίγγιπος αὐτῆς! Ὁ Ῥονάλδος σου ἔρχεται καὶ ἐνῶ ἡ γαλέρα αὐτοῦ ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν ταχύτητα τοῦ σφαδάζοντος ἵππου, κατηγορεῖ ἐν τούτοις τὴν βραδύτητα αὐτῆς! . . » Ἡ ὡραία Ἐδιθ ἀνεστέναξεν, ἐρυθρίασε καὶ μειδιῶσα μετὰ μελαγχολίας ἀπήντησε ταῦτα.

XIII

«Κολακευτικὴ, ἀλλὰ ματαία ἐλπίς! . . Ὅχι, Μοράγ! Ἰδὲ ἀληθέστερον ἐμβόλημα τῆς σπουδῆς αὐτοῦ εἰς τὴν μεμονωμένην ἐκείνην λέμβον, ἥτις τοσάκις ἐμάζωξε τὸ πανίον καὶ τὸν οἶακα διὰ νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ ἀνέμου· ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τῆς ἡμέρας οἱ ἀνήσυχτοι ὀφθαλμοί μου παρετήρησαν τὴν πορείαν αὐτῆς· ἤδη, μολονότι ὁ οὐρανὸς ἐσκατίσθη καὶ αἱ ὡραῖαι ὑποσχέσεις τῆς πρωΐας φαίνονται ψευδεῖς, μολονότι οἱ ἀποκαμόντες ναῦται βλέπουσιν

ὅτι ὁ κόλπος ἡμῶν προσφέρει εἰς αὐτοῦς ἄσυλον ἀσφαλές, τὸ ὅποιον δύνανται εὐχερῶς νὰ φθάσωσιν, οὐχ' ἔττον διπλασιάζουσι τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν, μαζεύοντες τὸν ἄνεμον διὰ τοῦ τρέμοντος αὐτῶν πανίου, καὶ εἰς πᾶσαν λοξοδρομίαν αὐτῆς προσεγγίζει πλησιέστερον πρὸς τὰς ὑφάλους· τὸ Ἀρτόρνιχ φάνεται πρὸς αὐτοὺς τρομερότερον τῶν ἀντιθέτων ἀνέμων καὶ τῶν κυκλωμένων σκοπέλων.»

XIV

Ἡ νέα κόρη ἔλεγεν ἀλήθειαν . . ἡ λέμβος, τὴν ὁποίαν παρετήρει ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων, ἀνεμοταράσσετο σφοδρῶς καὶ κλίνουσα τὸ ἐν πλευρὸν αὐτῆς ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐπλεεν ἀπὸ ὄχθης εἰς ὄχθην. Ἐν τούτοις βραδέως ἐπροχώρει πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πορείας, τόσον βραδέως, ὥστε ὁ αἰοδὸς ἠδύνατο νὰ παραβάλλῃ τὴν πορείαν αὐτῆς μετὰ τὴν τοῦ πτωχοῦ χωρικοῦ, ὅστις καθ' ἐκάστην χαράσσει ἐπίπονον αὐλακα· καὶ ὁ πρωρεὺς ἀντεπάλασε πρὸς τοιοῦτους κινδύνους, καθ' οὗς πολλάκις, ἐνῶ τὸ πλοῖον μετέβαλλε δρόμον, ὁ ἱστός αὐτοῦ ἐφάυε τὰ θραυόμενα κύματα, τὰ ὅποια ὁ ὠκεανὸς ὥθει ἀφρίζοντα κατὰ τῶν βράχων τῆς παραλίας. Ἐν τούτοις τὸ ἀτρόμητον πλήρωμα ἐχειρίζετο ἀκαμάτως καὶ διευθύνετο πρὸς τὸ ὄριον τὸ ὅποιον ἐπεθύμει νὰ φθάσῃ, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἀσφαλές ἄσυλον κατὰ τῆς τρικυμίας, οὐδ' εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἀρτόρνιχ, οὐδ' εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἄρου.

XV

Ἐνῶ ἡ λέμβος παλαίει οὕτω κατὰ τῶν κυμάτων, αἱ γαλέραι τοῦ Ῥονάλδου προχωροῦσιν ὠθούμεναι ὑπὸ εὐνοϊκῆς αὔρας, στίλβουσαι ἐκ μετάξης καὶ χρυσοῦ καὶ φέρουσαι εὐγενεῖς καὶ γένναίους ἱππότας τῶν νήσων. Ὁ ὠκεανὸς μυκᾶται περὶ τὰς πρῶρας αὐτῶν καὶ ἀγανακτεῖ ὑπὸ τὰς μυρίας πληγὰς τῶν κωπῶν. Οὕτω ἀνεγείρεται ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ μαχητοῦ ἵππου, ὅστις φέρει εἰς τὴν μάχην γενναῖον ἱππότην· καλύπτει μὲ λεπτόν ἀφρόν καὶ τὸν χαλινὸν καὶ τὰ ἡνία, ἀλλ' ἐνῶ ἀφρίζει, ὑπακούει ὁμῶς. Ἐφ' ὄλων τῶν καταστρωμάτων ἐστιλβον αἱ χαλύβδιναι λόγχαι καὶ οἱ χρυσοὶ λόφοι, οἱ ἀλυσσιδωτοὶ θώρακες καὶ οἱ πλούσιοι μαχαλισταῖρες, οἱ κυματίζοντες κατὰ βούλη-

σιν τῶν ἀνέμων· καὶ ἐκάστη γαλέρα εἰσερχομένη εἰς τὸν λιμένα ἀπῆντα εἰς τοὺς ἀγρίους ψιθυρισμοὺς τοῦ ἀνέμου δι' ἀρμονίας οὐχ ἦττον ἀγρίας. Τὰ θριαμβικὰ ἄσματα ὑπερηφάνως ῥιπτόμενα εἰς τοὺς ἀέρας ἀντήχουν εἰς τὰ στήθη τῶν ὀμιχλῶν τῶν ἀπομακρυσμένων παραλιῶν. Αἱ ἤχοι τοῦ Μόρβεν ἐπανελάμβανον αὐτὰ καὶ ὁ Δούαρτ ἤκουσε τοὺς τελευταίους παλμοὺς αὐτῶν θραυομένους εἰς τὸν σκυθρωπὸν πορθμόν.

XVI

Οὕτως ἐπροχώρουν οἱ εὐθυμοὶ καὶ εὐγενεῖς αὐτοὶ ἱππότες· καὶ ἂν τὰ βλέμματα αὐτῶν ἐσταμάτων ἐνίοτε ἐπὶ τῆς μονήρους λέμβου, ἥτις ἐπάλαιε κατὰ τῶν κυμάτων, ἐσταμάτων μὲ τὸ ἀμέριμνον ἐκεῖνο ἦθος, τὸ διακρινόμενον εἰς τὰ βλέμματα τοῦ πλουσίου, ὅταν καταβιβάζη αὐτὰ ἐπὶ πτωχοῦ ὑπνρέτου, ἐνησχολημένου εἰς τὰς καθημερινὰς ἐργασίας. Ὡς θεωρῶσι λοιπὸν αὐτὴν μετ' ἀδιαφορίας! ἀλλ' ἐὰν ἐγνώριζον ὅποιον πολύτιμον φορτίον ἔφερε τὸ ἀσθενὲς ἐκεῖνο πλοῖον, δὲν ἤθελον ἰδεῖ αὐτὸ τοσοῦτον ἀδιαφόρως, ὅπως ὁ λιμώττων λύκος δὲν δύναται νὰ διέλθῃ ψυχρῶς πλησίον ποιμνίου ἀπροφυλάκτου· ὅχι, δὲν ἤθελον ἀνεχθῆ νὰ διασταυρώσῃ ἀτιμωρητὶ τὴν ὁδὸν τῶν ἐπιφόρων αὐτῶν γαλερῶν! Καὶ σὺ, λόρδε Ῥονάλδε, ἀπομακρύνθητι μετὰ τῆς χαρᾶς, τῆς ὑπερηφανείας καὶ τῶν ἀσμάτων τῶν αἰδῶν σου! Ἐὰν ἐγνώριζες τίς διέρχεται τοσοῦτον πλησίον σου, ἤθελεν ἄλλο βλέμμα ζωογονήσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἄλλο ἐρύθημα ἀναβῆ εἰς τὸ μέτωπόν σου, καὶ δὲν ἤθελες πλέον μιμηθῆ μετὰ τοσοῦτου ἀγῶνος τὴν ζωηρὰν εὐθυμίαν συζύγου, προσεγγίζοντος τὴν νέαν αὐτοῦ νύμφην!

XVII

Μάλιστα! ὡς ἐξακολουθῶσι τὴν πορείαν αὐτῶν!... ἡμεῖς δὲν θὰ ἐγκαταλείψωμεν τοὺς δυστυχεῖς, οἵτινες στεναρίζουσι, διὰ ν' ἀκολουθήσωμεν τοὺς ἰσχυροὺς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θριάμβου αὐτῶν. Ὁ λαμπρὸς αὐτὸς στόλος ὡς κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν τοὺς μακροὺς γέλωτας καὶ τὰς εὐθύμους κραυγὰς· ὡς ὡραίσωσιν οἱ βάρδοι τὴν ἐορτὴν διὰ τῶν διηγήσεων, τῶν ἀσμάτων καὶ ἐπὶ πηλλύων αὐτῶν ὅλοι οἱ τρόποι θορυβώδους εὐθυμίας ὡς τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν, διὰ νὰ ζαλίσωσι τοῦ-

λάχιστον τὴν καρδίαν, ἐὰν δὲν δύνανται νὰ πραῦνωσιν αὐτὴν κατὰ τὴν μακρὰν ταύτην ἡμέραν τῆς χαρᾶς. Μάλιστα, ὡς ἐξακολουθῶσι τὴν πορείαν αὐτῶν!... Ἀλλ' ἡ διήγησις τοῦ αἰδοῦ θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν λέμβον ταύτην, ἣν ἀπειλοῦσι τὰ κύματα καὶ οἱ σκόπελοι, καὶ ἥτις μεταξὺ τῶν ἀκμάτων ναυτῶν φέρει δυστυχῇ νεάνιδα.

XVIII

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας οἱ κωπηλάται εἰς μάτην ἠγωνίζοντο. Περί τὴν ἑσπέραν τὰ ῥεύματα κατέβησαν ἀπὸ τῆς λίμνης μᾶλλον ἀκατάσχετα καὶ μᾶλλον δυσκολωτέρᾳ ἐγένετο ἡ ἀνάβασις· κατὰ τὸ μέσον τοῦ πορθμοῦ εὐρέθησαν εἰς τὸ κέντρον τῆς πάλης τῶν ἀντιθέτων κυμάτων, ἅτινα ἐρρίπταν εἰς τοὺς ἀέρας τοὺς ἀναμεμιγμένους αὐτῶν ἀφρούς, ὅπως τρίμματα λογχῶν τινάσσονται μακρὰν εἰς τὴν μάχην. Ταχέως ἐπίσης τὸ λυκαυγὲς συνέστειλε τὰς τελευταίας αὐτοῦ λάμψεις, καὶ ὁ ἄνεμος τοῦ νότου ἐστέναξε μᾶλλον ἀπειλητικῶς ἐπὶ τῶν βράχων τῆς Ἰνιμόρης· τὸ πανίον ἐσχίσθη, ὁ ἱστός ἐκλονίζετο καὶ διὰ μακρῶν ῥηγμάτων εἰσήρχετο τὸ ὕδωρ· ὁ ὠχρὸς πρωρεὺς ἵστατο ἀκίνητος καὶ ἐγκατέλειψε τὸν ἀγῶνα.

XIX

Τότε πολεμιστῆς, οὕτινος τὸ βλέμμα δὲν κατεβλήθη οὐδὲ ὑπὸ τοῦ κόπου, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ φόβου, ἐλάλησεν οὕτω πρὸς τὸν πρωρέα· σάδελφέ, πῶς ἐλπίζεις νὰ ἀντιστῇς εἰς τὴν μανίαν τῆς παρωργισμένης ταύτης θαλάσσης, ν' ἀποφύγῃς τὰς ὀξείας κορυφὰς τῶν σκοπέλων μέχρι τοῦ λυκαυγοῦς τῆς πρωΐας; Δὲν ἠσθάνθης τὴν λέμβον κλονιζομένην; Δὲν ἤκουσες τὰ στήθη αὐτῆς στεναζόντα, καὶ τὴν τρόπιδα κραυγάζουσαν εἰς τὴν τελευταίαν πληγὴν τοῦ κύματος; καὶ ἐντούτοις τί πρόπει ν' ἀποφασίσωμεν; Βλέπεις τὴν δυστυχῇ Ἰσαβέλλαν ἡμιθανῆ ἐκ τοῦ κόπου καὶ τοῦ τρόμου. Ὅπου τὰ βλέμματα ἡμῶν στραφῶσιν, ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἐπὶ τῆς γείτονος παραλίας, ἐπὶ τοῦ μαύρου οὐρανοῦ, πανταχόθεν ἡ ἀπελπισία καὶ ὁ θάνατος μᾶς περιστοιχίζει· ἀλλὰ μόνον τῆς Ἰσαβέλλας ἡ τύχη μὲ φοβίζει... δι' ἐμὲ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος φοβερός. Θὰ σὲ ἀκολουθήσω ὅπου θέλεις, εἴτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς μανίας τῶν τρικυμιῶν, εἴτε διευθυνόμενοι πρὸς τὸν πο-

λέμιον τοῦτον πύργον, εἴτε ῥιπτόμενοι αἰφνιδίως ἐν τῷ μέσῳ τῶν πλοίων, διακόπτοντα διὰ κραυγῶν πολέμου τοὺς ὕμνους τῆς χαρᾶς καὶ ἀποθνήσκοντα μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας . . . »

XX

Ὁ πρωρεὺς ἀπήντησε μὲ φωνὴν σταθεράν· «Πολλάκις κατὰ τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην, ὁ οὐρανὸς ἐρχεται εἰς βοήθειαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐδουάρδε, προσπάθησε νὰ ἐνώσῃς τὸ σχισθὲν πανίον! ἐγὼ θὰ ἀναλαβῶ τὸ πηδάλιον καὶ θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν πορείαν ἡμῶν, ὑπακούοντες εἰς τὸν ἄνεμον· οὕτω θὰ ἀποφύγωμεν τὸν πρὸς δυσμᾶς κόλπον, τὸν πολέμιον στόλον, τὸν ἄνισον ἀγῶνα· οὕτω θὰ φθάσωμεν ὑγιεῖς καὶ σῶσι τὰ τεῖχη τοῦ πύργου, διότι, ἐὰν μένῃ εἰς ἡμᾶς ἐλπίς ἀσφαλείας, αὕτη ἐρεῖδεται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὀνόματος τῶν ξένων, τῶν πληττομένων ὑπὸ τῆς τρικυμίας καὶ ἐρχομένων νὰ ζητήσωσι ἄσυλον εἰς τὸ γηραιὸν κατοίκημα γενναίου τιμαριούχου. Ἄλλως, ἀρμόζει εἰς τὴν γενναιότητα, εἰς τὸ ὄνομα, εἰς τὰ δίκαια, εἰς τὴν καταγωγὴν ἡμῶν, νὰ λάβωμεν τὸν θάνατον ἀπὸ εὐγενοῦς χειρὸς . . . »

XXI

Τὸ πηδάλιον διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ ῥωμαλέου αὐτοῦ βραχίονος, ἐξώγκωσε διὰ τοῦ ἀνέμου τὸ ἀναπτυχθὲν πανίον καὶ ἡ λέμβος ἀλλάσσουσα οὕτω πορείαν ὥρμησε πρὸς τὸ παράλιον σκιρτῶσα ὡς θηρευτικὸς κύων, ὅστις ἀφεθείς τέλος πάντων ὁρμᾷ νὰ συλλάβῃ τὴν φεύγουσαν λείαν. Ἀναπιτόμενα ὑπὸ τῆς ταχείας πλώρας τὰ τεχνητὰ φῶτα τοῦ ὠκεανοῦ, αἱ ἀστραπαὶ τῶν κυμάτων, στίλβουσι· τὰ θραυόμενα κύματα τοξεύουσι σπινθῆρας, οἵτινες περιστοιχίζοντες τὴν γαλέραν διαχύνουσιν ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτῆς μαγικὸν φῶς, ἐνῶ ἐγκαταλείπουσιν ἀθεσβαίαν λάμψιν ἐπὶ τῶν σκοτεινῶν κυμάτων, ὅπου τὸ πλοῖον ἐχάραξε τὴν πορείαν αὐτοῦ. Νομίζεις ὅτι ὁ γηραιὸς ὠκεανὸς τινάσσει ἀπὸ τοῦ ὠχροῦ αὐτοῦ μετώπου τὰ ὠχρὰ ἐκεῖνα φῶτα, ὅπως μιμηθῇ τὰ φεύγοντα μετέωρα, ἅτινα κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ βορρᾶ διασχίζουσι τὸν πένθιμον ὀρίζοντα τοῦ ὅρου τῆς Ἑκλᾶς.

XXII

Οὐχ ἦττον δὲν ἐλείψαν λάμπεις ἀσφα-

λέστεραι, διευθύνουσαι τὴν πορείαν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μαύρου ὠκεανοῦ . . . τὸ Ἀρτόρνιχ, κρεμᾶμενον ἐπὶ τοῦ συνοφρυωμένου βράχου μεταξὺ τῶν νεφῶν καὶ τῶν κυμάτων, ἐλαμπέ διὰ μυρίων φώτων χαρᾶς, ὧν ἡ λάμψις ἀντανεκλᾷτο μακρὰν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, μακρὰν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἡ λέμβος λοιπὸν διευθύνετο πρὸς τὸ ὄριον χάρις εἰς τὸ εὐτυχές ταῦτο φῶς, οὔτινος ἡ ζωηρὰ λάμψις ἀνεμιγνύετο μὲ τὰς ὠχρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἄστρου τῶν νυκτῶν, διότι ἡ ψυχρὰ σελήνη ἀνηγέρθη τέλος πάντων ἀνωθεν τῶν λόφων τοῦ ὠκεανοῦ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

II. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ.

Cic notus Ulixes ?

Ὁδίδιος.

Ὅτι τὸ λογικὸν ἐδόθη εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὴν ἄσβεστον, διὰ νὰ φλέγεται καὶ γογγύζῃ, μόνος ὑποκριτῆς φιλόσοφος δύναται νὰ ἀρνηθῇ, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν τούτους τοῦ πολιτισμοῦ. Ὅτι ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη καὶ διὰ νὰ ἀπατᾶται καὶ θὰ ἀπατᾶται αἰωνίως, διότι ἐν μόνῃ τῇ ἀπάτῃ εὐρηται ἡ εὐδαιμονία του, τοῦτο νομίζομεν ὅτι οὔτε φιλόσοφοι, οὔτε ἱερεῖς, οὔτε σύζυγοι καὶ θὰ ἀρνηθῶσιν οὐδέποτε. Ἄλλως τε ἐὰν ἡ παιδικὴ ἡλικία, κατὰ τὰς ἀναμνήσεις ὅλων τῶν γραψάντων, ἦναι ἡ μᾶλλον ὠραία καὶ εὐδαίμων, τότε κατὰ λογικὴν κλίμακα τοιαύτης ἀληθείας, ὁ νεανίας εὐδαιμονέστερος εἶναι εἰς τὸν ἔφηβον, ὁ ἔφηβος εὐδαιμονέστερος εἰς τὸν παῖδα, ὁ παῖς εἰς τὸ νήπιον, ὅπου εὐρηται καὶ ὁ μωρὸς· εὐδαιμονοῦσι λοιπὸν ἐν τῇ γῇ τὰ νήπια καὶ οἱ ἡλίθιοι, διότι οὗτοι ἀληθῶς καὶ ὑπὸ πάντων παντοίως δύνανται νὰ ἀπατῶνται. Ἴδού λοιπὸν ἴσως διατὶ ἀνέγνων που ἄλλοτε: Ὁ κόσμος εἶναι θέατρον μιᾶς καθολικῆς κωμωδίας, ἧς ὁ χρόνος καταβιβάζει τὴν αὐ-